

วันตรุษจีน

☛ นำเสนอเมื่อ 18 ม.ค. 2552

วันตรุษจีน
"ซินเจียยู่อี่ ซินนี้ฮวดไช้
ซินเจี๋ยหรือ ซินเหนียนฟาไฉ"

ปีใหม่ขอให้ทุกอย่างสมหวัง ปีใหม่ขอให้ร่ำรวย

ตรุษจีน คำอวยพรที่ใช้กันมาก
?ซิน เจีย ยู่อี่ ซิน นี ฮวด ไฉ้?
คำอวยชัยให้พร ให้โชคดีปีใหม่
ซิน หรือ ซิง แปลว่า ใหม่
เจีย แปลว่า เวลา
ยู่อี่ แปลว่า สมใจ สมปรารถนา
นี่ แปลว่า ปี
ฮวดไช้ แปลว่า โชคดี
?ซินเจียยู่อี่ สีซุยเฮงลง?
เวลาใหม่ให้สมใจ สีฤดูให้อยุสบายโชคดี

เทศกาลจีนมีอยู่มากมาย ตรุษจีนเป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดของจีน เป็นวันขึ้นปีใหม่ตามปฏิทินจีน เช่นเดียวกับสงกรานต์วันปีใหม่ไทย ทุกคนต่างให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่างหยุดงาน โรงเรียนสถาบันการศึกษาต่างปิดเทอมในช่วงนี้ เป็นปิดเรียนฤดูหนาว ยุคเวณคนที่ต้องทำหน้าที่ไม่สามารถหยุดงานได้ หน่วยงานห้างร้านต่างก็หยุดงาน 3-4 วัน เมื่อใกล้วันปีใหม่จีน ผู้คนต่างก็มีการเตรียมงานปีใหม่ ภายในครอบครัว ทุกบ้านก็จะทำความสะอาดบ้านเรือน ผานปีใหม่อย่างสะอาดสะอาดสดใส รานค้าห้างสรรพสินค้าต่างก็เต็มไปด้วยผู้คนมาจับจ่ายใช้สอย ซื้อเสื้อผ้าใหม่ให้แกเด็ก ๆ ซื้อของขวัญให้แก่ญาติสนิทมิตรสหาย ซื้อบัตรอวยพร ในตลาดก็คราคร่ำไปด้วยผู้คน ต่างเดินไปเดินมากันขวิ๊กไขว่ ซื้อปลาบาง ซื้อเนื้อสัตว์บ้าง ซื้อเปิดโกบาง ทุกคนต่างดูแจ่มใสมีความสุข ช่วงเทศกาลปีใหม่ เด็กๆต่างมีความสุขมาก ต่างสวมเสื้อใหม่ ทานลูกกวาดขนมหวาน เล่นพลุประทัดอย่างรื่นเริง

ตรุษจีน คือ วันขึ้นปีใหม่ของชาวจีน

สมัยโบราณในยุคราชวงศ์ต่างๆ นับช่วงพันปีเก่าเข้าปีใหม่แตกต่างกันไป กระทั่งปี 105 B.C. ฮั่นอู่อี้ฮ่องเต้แห่งราชวงศ์ฮั่นปรับเปลี่ยนระบบปฏิทินใหม่ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เรียกว่า ปฏิทินไท่ซูลี่ ปฏิทินไท่ซูลี่ ปรับปรุงขึ้นจากระบบปฏิทินของราชวงศ์เซี่ย (21-16 ศตวรรษ B.C.) ถือเอาวันแรกของปีกษัณธุ์ชุน เป็นวันขึ้นปีใหม่

ชาวจีนนับเอาวันนี้เป็นวันขึ้นปีใหม่มา 2010 ปีแล้ว วันตรุษจีนหรือปีใหม่นี้ จีนโบราณเรียกว่า กัวเหนียน ผานปีหรือ หยวนตัน ? ขึ้นปีใหม่

เทศกาลตรุษปีใหม่หรือตรุษวสันต์นี้ เดิมเป็นเทศกาลเฉลิมฉลองการเก็บเกี่ยวที่อุดมสมบูรณ์

นักวิชาการเริ่มวิเคราะห์จากคำว่า ?เหนียน? ซึ่งปัจจุบันแปลว่า ปี เทศกาลตรุษจีน เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ?กั้วเหนียน?

ในสมัยโบราณ (ก่อนราชวงศ์โจว) เหนียน หมายถึง รอบการเจริญเติบโตของรัฐพิธีชงชงหนึ่ง ฤดูพืชสุกพร้อมที่จะเก็บเกี่ยว และ/หรือหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ของการเพาะปลูก ดังนั้น คำว่า ?กั้วเหนียน? เดิมทีมิได้หมายถึงการสิ้นปีเก่าขึ้นปีใหม่ แต่หมายความว่า ในปีนั้นๆ เก็บเกี่ยวได้อุดมสมบูรณ์

โดยทั่วไปแล้ว การเพาะปลูกในดวงวันจะเก็บเกี่ยวกันตอนปลายฤดูใบไม้ร่วง ส่วนฤดูหนาวคือช่วงระยะลาสัตว์ เมื่อเราย้อนกลับไปดูการกำหนดเดือนอายุขึ้นปีใหม่ในปฏิทินโบราณทั้ง 4 ระบบ จะเห็นว่าก๊กเซีย ขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนมกราคม ก๊กซางขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนธันวาคม ก๊กโจวขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนพฤศจิกายน ก๊กฉินขึ้นปีใหม่ตอนปลายเดือนตุลาคม ที่ต่างกันดังนี้ อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของฤดูกาล

เทศกาลปีใหม่มิใช่ขึ้นอย่างเป็นเอกภาพพร้อมเพรียงกัน หลังจากจักรพรรดิฮั่นอู่ตี้ประกาศใช้ปฏิทินไท่ชูลี้ เมื่อค.ศ. 105 แล้ว ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า เทศกาลปีใหม่อินหรือตรุษจีนเริ่มกำหนดอย่างเป็นทางการในรัชสมัยฮั่นอู่ตี้ ในส่วนคติชาวบ้านก็มีนิทานพื้นบ้านอธิบายว่าทำไมจึงเรียกเทศกาลตรุษจีนว่า ?กั้วเหนียน? เช่นกัน ดังนี้ ในรัชสมัยของจู๋อี โอรสสวรรค์องค์ที่ 14 แห่งราชวงศ์ซาง มีชายหนุ่มคนหนึ่งชื่อ วานเหนียน

เห็นว่าการประกาศปฏิทินกำหนดฤดูกาลของราชสำนักมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากสภาพภูมิอากาศที่เป็นจริง อันก่อผลเสียหายแก่การกสิกรรมและการปลูสดูมาก วานเหนียนจึงพากเพียรพยายามติดตามศึกษาดาราศาสตร์ ศึกษาเงาตะวันจากนาฬิกาแดด เป็นต้น จนกระทั่งทราบต้นตอที่มาของความผิดพลาด การคำนวณปฏิทินแบบเดิม

ขณะนั้นโอรสสวรรค์จู๋เอีเอง ก็ทรงร้อนพระทัยห่วงใยที่การกำหนดฤดูกาลไม่แม่นยำ แต่ทว่าอาเหิง อำมาตย์ผู้ควบคุมการคำนวณฤดูกาลไม่ยอมรับว่าตนโดยความรู้ความสามารถ กลับเสนออู้อีว่า การที่ฤดูกาลไม่ตรงกับที่ใดคำนวณกำหนดไว้นั้น เนื่องมาจากพลเมืองกระทำมิดีผิดผีลบลูเทพยดาฟ้าดิน

โอรสสวรรค์จึงต้องก่อสร้างหอมหิมามาแล้วนำอำมาตย์ทั้งมวลขึ้นไปบวงสรวงเทพยดาฟ้าดินพร้อมกัน จู๋อี ทรงเชื่อตามที่อาเหิงเสนอ จึงทรงสั่งให้เก็บส่วยจากพลเมืองในแคว้น เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับบวงสรวงฟ้าดิน ฝ่ายวานเหนียนเห็นว่าการทำเช่นนี้ มีอาจแก้ปัญหาอันใดได้เลย จึงแต่จะเพิ่มความทุกข์ยากลำบากต่อราษฎรเป็นทวีคูณ วานเหนียนจึงขอเข้าเฝ้าจู๋อี แล้วอธิบายสาเหตุที่การคำนวณปฏิทินแบบเก่าผิดพลาดคลาดเคลื่อนให้จู๋อีฟัง

จู๋อีทรงยอมรับหลักการของวานเหนียน จึงระงับพิธีบวงสรวงนั้นเสีย แล้วสร้างหอดาราศาสตร์ให้วานเหนียนใช้ทำงานคนควา อาเหิงแทนที่จะดีใจที่วิทยาการจะก้าวหน้าขึ้น แยกกลับอิจฉาริษยาวานเหนียน เกรงว่าหากวานเหนียนปรับปรุงปฏิทินสำเร็จ ตนจะถูกปลดออกจากตำแหน่งขุนนาง อาเหิงจึงวางมือสังหารไปฆรวานเหนียน แต่เนื่องจากวานเหนียน ทำงานในหอดาราศาสตร์ทั้งกลางวันกลางคืน ภายนอกหอก็มีทหารพิทักษ์รักษาเวรยาม มือสังหารจึงหาโอกาสฆรวานเหนียนไม่ได้สักที กาลผ่านไปเนิ่นนาน มือสังหารจึงตัดสินใจไซ้ธนูลอบยิง วานเหนียนถูกรังที่แขน แต่คนร้ายเองที่ถูกจับนำไปสอบสวนต่อหน้าจู๋อี เมื่อความลับเปิดเผยขึ้น อาเหิงจึงถูกประหาร

ในคืนวันนั้นจู่ก็เสด็จไปเยี่ยมว่านเหนียนที่หอดาราศาสตร์ เมื่อไปถึงว่านเหนียนได้พูดว่า
?ขณะนี้เป็นเวลาเที่ยงคืนพอดี ปีเก่ากำลังผ่านพ้น วัสน์ตฤกกำลังเริ่มต้น
ขอพระองค์ทรงตั้งชื่อวันนี้ไว้เป็นที่ระลึกเถิด จู่ จึ่งทรงตั้งชื่อวันนี้ว่า ตรุษวสันต์
แล้วทรงชวนว่านเหนียนไปพักรักษาตัวในราชวัง แต่ว่านเหนียนยืนหยัดที่จะทำงานในหอดาราศาสตร์ต่อไป

กาลเวลาผ่านไปอีกสามปี ว่านเหนียนจึงปฏิรูประบบปฏิทินเสร็จสมบูรณ์ แต่ทว่าบัดนี้
ว่านเหนียนผู้แต่เดิมยังเป็นหนุ่มฉกรรจ์ได้เปลี่ยนเป็นชายชราผมหงอก
โอรสสวรรค์จู่ทรงประทับพระทัยในอุตสาหะวิริยะของว่านเหนียน จึงทรงตั้งชื่อปฏิทินใหม่นั้นว่า
?ปฏิทินว่านเหนียน? (ว่านเหนียนลี) และทรงแต่งตั้งให้ว่านเหนียนเป็นเทพแห่งอายุวัฒนะ
นี่เองคือต้นตอที่ชาวบ้านจีนเรียกตรุษวสันต์ว่า ?กั้วเหนียน? และในเทศกาลนี้ชาวบ้านก็มักนิยมแขวนภาพ
?เทพแห่งอายุวัฒนะ? (โสวซิง) เพื่อรำลึกถึงคุณูปการความดีงามและคุณธรรมของ ?ว่านเหนียน? นั้นเอง....

คืนก่อนวันปีใหม่

คือวันสุดท้ายของปีนั่นเองเป็นคืนที่ครึกครื้นที่สุด ใครที่ไปทำงานห่างจากบ้านเกิด
ต่างก็พยายามอย่างสุดความสามารถที่จะกลับมาฉลองวันปีใหม่ที่บ้าน ตอนกินอาหารมื้อค่ำคืนก่อนขึ้นปีใหม่จีน
ทุกคนในครอบครัวต่างนั่งกันพร้อมหน้าล้อมโต๊ะอาหาร ต่างชนแก้วอวยพรปีใหม่กัน ทานมื้อค่ำเรียบร้อยแล้ว
บางคนก็ดูทีวี บางคนก็ฟังเพลง บางคนก็นั่งคุยกัน บางคนก็เล่นหยอกล้อกับเด็กๆ บ้านเต็มไปด้วยรอยยิ้ม
และเสียงหัวเราะ พอถึงเที่ยงคืน คนจีนทางเหนือก็จะเริ่มทำเกี้ยว (เจี้ยวจี) คนจีนทางใต้ ก็จะปั้นลูกอ๊อทำน้ำเชื่อม
ทำไป ชิมไปทานไป ครึกครื้นอย่างยิ่ง เช้าวันรุ่งขึ้นแต่เช้า ทุกคนจะตื่นแต่เช้า เยี่ยมเพื่อนบ้าน เพื่อนฝูงอวยพรปีใหม่

ประวัติวันตรุษจีน หรือปีใหม่จีน

ประวัติของวันขึ้นปีใหม่ของจีนมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในวัฒนธรรมอื่นๆ
ความปรารถนาสิ่งที่เราหวังว่าจะได้ปรับปรุง หรือที่เราคิดทำเมื่อเริ่มต้นในปีใหม่ มาถึงตอนนี้
ถ้าไม่ถูกลืมก็ถูกยัดลงกล่องใส่ตู้ปิดตายและแปะหน้าตาว่าไม่แน เออ! ไหว่ทำปีหน้าแล้วกันอย่างไรก็ดี
ความหวังก็คงยังไม่สูญไปทั้งหมดเพราะโอกาสที่สองกำลังมาถึงแล้ว กับการฉลองวันปีใหม่จีนหรือที่เรารู้จักกันว่า
ตรุษจีนในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ นั้นเอง

ตรุษจีนนั้นคล้ายคลึงกับวันปีใหม่ในประเทศทางตะวันตก ร่องรอยของประเพณี
และพิธีกรรมความเป็นมาของการฉลองตรุษจีน นั้นมีมานานกว่าศตวรรษ จริงๆแล้วนานมาก
จนไม่สามารถย้อนกลับไปดูว่าเริ่มต้นฉลองมาตั้งแต่เมื่อไร เป็นที่รู้จักและจำได้ทั่วไปว่าเป็น
การฉลองเทศกาลฤดูใบไม้ผลิ และการฉลองเป็นเวลานานถึง 15 วัน
การเตรียมงานฉลองส่วนใหญ่จะเริ่มหนึ่งเดือนก่อนวันตรุษจีน (คล้ายกับวัน คริสต์มาสของประเทศตะวันตก)
เมื่อผู้คนเริ่มซื้อของขวัญ, สิ่งต่างๆ เพื่อประดับบ้านเรือน, อาหารและเสื้อผ้า
การทำความสะอาดครั้งใหญ่ก็เริ่มขึ้นในวันก่อนตรุษจีน บ้านเรือนจะถูก
ทำความสะอาดตั้งแต่บนลงล่างหน้าบ้านยันท้ายบ้าน ซึ่งหมายถึงการกวาดเอาโชคร้าย ออกไป
ประตูหน้าต่างมีการขัดสีฉวีวรรณทาสีใหม่ซึ่งสีแดงเป็นสีนิยม ประตูหน้าต่างจะถูก
ประดับประดาด้วยกระดาษที่มีคำอวยพรอย่างเช่น อยู่ดีมีสุข ร่ำรวย และอายุยืนเป็นต้น

วันก่อนวันตรุษจีนนั้นเป็นวันแห่งการการรอกอยจะว่าไปถือวันที่นำเงินแต่นำมากที่สุด
ในบรรดาการฉลองทั้งหมดเห็นจะได้ ประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ นั้นผูกไว้กับทุกสิ่งทุกอย่าง ตั้งแต่ อาหาร
ไปจนถึงเสื้อผ้า อาหารค่านั้นประกอบด้วยอาหารทะเล และอาหารแห้งเช่นขนมจีบ
ซึ่งแต่ละอย่างจะมีความหมายต่างกัน อาหารอันโอชะอย่างเช่นกุ้งจะหมายถึงชีวิตที่รุ่งเรือง และความสุข
เป่าฮ้อแห่งหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ดี สลัดปลาสดจะนำมาซึ่งโชคดี จี๊ไซ (ผมหวดดา)
สารายุดคล้ายผมหัดดาไก่จะนำความความร่ำรวยมาให้ และขนมต้ม (Jiaozi) หมายถึงบรรพชนอวยพร

และเป็นธรรมดาเสื้อผ้าที่ใส่สีแดงถือเป็นสีที่เป็นมงคลเป็นการไล่ปีศาจร้ายให้ออกไป และการใส่สีดำหรือขาวเป็นสิ่งต้องห้าม ซึ่งสีเหล่านี้ถือว่าเป็นสีแห่งการไวทุกข์ หลังจากอาหารค่ำทุกคนในครอบครัวนั่งกันจนเช้าเพื่อรอวันใหม่โดยการเล่นเกม เล่นไพ่ หรือดูรายการทีวีที่เกี่ยวกับวันตรุษจีน และในวันนี้จะต้องไม่โกรธ ริษยา หรือ ไม่พอใจ เพื่อเป็นสิริมงคลที่ดีสำหรับปีที่กำลังจะมาถึง

เมื่อถึงวันตรุษจีน ประเพณีตั้งแต่โบราณมาเรียกว่า **อั่งเปา** ซึ่งหมายถึง **กระเป๋าด่าง** เป็นการที่ผู้แต่งงานให้เงินเล็กๆ และผู้ใหญ่ที่ยังไม่ได้แต่งงานในซองสีแดง หลังจากนั้นทุกคนในครอบครัว ต่างออกมาเพื่อกล่าวสวัสดีปีใหม่ เริ่มจากญาติๆ แล้วต่อด้วยเพื่อนบ้าน ซึ่งคล้ายกับการที่ชาวตะวันตกพูดว่า "**Let bygones be bygones**" (อะไรที่ผ่านไปแล้วก็ให้มันผ่านไป) ในวันตรุษนี้ อารมณ์ไมโทโกรธาจะถูกลืม และไม่สนใจ การฉลองวันตรุษจีนสิ้นสุดลงในงานคอมไฟ ซึ่งฉลองโดยการร้องเพลง เต้นรำ และงานแสดงคอมไฟ ถึงแม้ว่าการฉลองวันตรุษจีน จะมีแตกต่างกันออกไปแต่สิ่งที่เหมือนกัน คือ การอวยพร ความสงบ และความสุขให้กับคนในครอบครัวและเพื่อนทุกคน

ขอบคุณที่มา www.aksorn.com